

Łobarzewska, Alina

---

10 lat Komitetu Obywatelskiego

Przegląd Pruszkowski nr 2, 10-25

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Klub Inteligencji Katolickiej

Sekcja Pruszkowska KIKu powstała w pierwszym kwartale 1989 roku. Pierwszą jej przewodniczącą była pani dr Jadwiga Rychlicka, zrezygnowała z tej funkcji 28 grudnia 1989r. Jej miejsce zajęła prof.Bożena Kazubska. KIK prowadziła do chwili jego rozwiązania w 1998 roku.

Wspominamy w tym numerze Przeglądu o sekcji pruszkowskiej KIKu, ponieważ wraz z Duszpasterstwem Ludzi Pracy był inicjatorem Komitetu Obywatelskiego do akcji Wyborów "Solidarność".

Szerszy artykuł o działalności KIKu i o jego przewodniczącej umieścimy w pierwszym numerze 2000 r. „Przeglądu Pruszkowskiego”.

I.H.

Alina Łoborzewska

10 lat Komitetu Obywatelskiego

W bieżącym roku minęło dziesięć lat działalności Komitetu Obywatelskiego w Pruszkowie.

Przemiany, które występowały w tym okresie w naszym kraju miały odbicie również w działalności Komitetu.

W kwietniu 1989 r. po kolejnym spotkaniu mieszkańców Pruszkowa zorganizowanym przez Duszpasterstwo Ludzi Pracy w dolnym kościele parafii Św.Kazimierza, p.Jagoda Rychlicka zaproponowała utworzenie lokalnego Komitetu Obywatelskiego. Propozycja ta wypłynęła z kręgu ludzi związanych z Klubem Inteligencji Katolickiej (p.p. Kazubska, Rychlicka, Borkowski i inni) oraz Duszpasterstwa Ludzi Pracy (p.p.Mazur, Kolecki, Szolcowie, Berger i inni). Kilka osób podchwyciło tę inicjatywę.

Był to okres, kiedy Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie postanowił objąć patronat nad wyborami parlamentarnymi.

Członkowie NSZZ „Solidarność”, a także co bardziej aktywni i świadomi obywatele naszego miasta, widzieli w wyborach do Sejmu i Senatu szansę na zmianę sytuacji politycznej i gospodarczej kraju.

Postanowiono utworzyć w Pruszkowie Komitet Obywatelski d/s akcji wyborczej, którego głównym celem byłyby organizacja wolnych, demokratycznych wyborów oraz propagowanie właściwych kandydatów.

Zebranie założycielskie Komitetu odbyło się 15 kwietnia 1989 r. w lokalu Parafii św. Józefa przy ul. Helenowskiej 3. Wzięli w nim udział członkowie Klubu Inteligencji Katolickiej pp. Bożena Kazubska, Jagoda Rychlicka, Włodzimierz Borkowski, Zbigniew Strojnowski, przedstawiciele NSZZ „Solidarność” - pp. Krzysztof Jaworski, Zygmunt Ploch, przedstawiciele Duszpasterstwa Ludzi Pracy - pp. Józef Grumbianin, Kazimierz Mazur oraz przedstawiciele społeczeństwa Pruszkowa - pp. Irena Horban, Krzysztof Kepał, Alina i Ryszard Łobarzewscy, Tomasz Marchel i Ludwik Orliński.

Tymczasowa Komisja Terenowa "SOLIDARNOŚĆ" Pruszków zawiadamia, że w dniu 14.04.1989 powołany został komitet Obywatelski "Solidarność" do akcji wyborczej.

Do prezydium Komitetu należą :

- przewodniczący - Kazimierz MAZUR,
- vice przewodniczący - Krzysztof KEPAŁ
- sekretarz - Irena HORBAN
- członkowie prezydium - Krzysztof JAWORSKI, Ryszard ŁOBARZEWSKI.

Komitet Obywatelski zawiadamia, że we wszystkich sprawach związanych z kampanią wyborczą kontaktować się można z panem R. Łobarzewskim, telefon 58-68-45, we wtorek i czwartek godz. 9-11 i 17-18.

Miejsza komitetu mieści się w Pruszkowie przy ul. Helenowskiej 3 w parafii św. Józefa /pokój KIK/.

Na tym zebraniu powołano zarząd Komitetu, w skład którego weszli: Kazimierz Mazur - przewodniczący, Krzysztof Kepal - wiceprzewodniczący, Irena Horban - sekretarz, Krzysztof Jaworski i Ryszard Łobarzewski - członkowie.

Zgodnie z postanowieniem zebranych, w dniu 17 kwietnia 1989 r. złożono w Urzędzie Miejskim w Pruszkowie zawiadomienie o powołaniu Komitetu Obywatelskiego d/s akcji wyborczej.

Na kolejnym zebraniu w dniu 20 kwietnia p. Tadeusz Kolecki zgłosił gotowość objęcia funkcji skarbnika, co zebrani zaaprobowali.

Powstały Komitet nawiązał kontakt z Obywatelskim Komitetem Wyborczym „Solidarność” - Ochota.

W krótkim czasie do współpracy w Komitecie zgłosiło się ponad sto osób, emocjonalnie zaangażowanych w organizację akcji wyborczej kandydatów solidarnościowych.

Do zadań Komitetu należało przede wszystkim organizowanie kampanii wyborczej w mieście, zabezpieczenie przeprowadzenia w pełni wiarygodnych wyborów, co zrealizowano, wprowadzając do Obwodowych Komisji Wyborczych członków i sympatyków NSZZ „Solidarność” oraz powołując mężów zaufania zgłaszanych do parlamentu kandydatów.

Większość profesjonalnych materiałów wyborczych otrzymaliśmy z Centralnego Sztabu Wyborczego „Solidarność” i z Obywatelskiego Komitetu Wyborczego „Solidarność” - Ochota, gdzie dwa razy w tygodniu odbywały się odprawy. Część materiałów wyborczych wykonywaliśmy we własnym zakresie, były to ulotki z nazwiskami naszych kandydatów, plakaty, transparenty umieszczane na terenie Pruszkowa. Największy transparent rozciągnięto w poprzek ulicy Kościuszki, przy Spółdzielczym Domu Handlowym.

W celu pozyskania pieniędzy na prowadzenie akcji wyborczej zbierano je od członków i sympatyków, również w zakładach pracy rozprowadzono także cegiełki wyborcze. Te ostatnie działania prowadzili głównie p.p. Tadeusz Kolecki i Stanisław Motała.

Organizowaliśmy spotkania kandydatów do parlamentu z mieszkańcami Pruszkowa. Kandydatom towarzyszyły znane osoby ze świata kultury i sztuki: p. Anna Nehrebecka, p. Stanisław Sojka.

3 maja 1989 r. odbył się w Pruszkowie pochód, na czele którego szli członkowie Komitetu Wyborczego z p. Zbigniewem Janasem, kandydatem z naszego okręgu do Sejmu. Wielu mieszkańców Pruszkowa przyłączyło się do pochodu, inni oklaskami wyrażali swoją aprobatę. Pochód przeszedł ul. Kościuszki w kierunku parku, gdzie przy pałacyku odbył się krótki wiec.

W ostatnią niedzielę przed wyborami odbył się festyn wyborczy organizowany przez Miejską Komisję Wyborczą w Parku Sokoła. Konferansjerkę prowadził p.Tadeusz Sznuć, występowała p.Krystyna Sienkiewicz. W festynie wzięli udział kandydaci różnych Komitetów Wyborczych. W parku zorganizowano konkurs i wystawę malowanych przez dzieci plakatów o tematyce wyborczej.

W ostatnim tygodniu nasililiśmy rozwieszanie plakatów i rozdawnictwo ulotek; w akcji tej brało udział kilkadziesiąt osób, w tym również młodzież ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, którego założycielem na terenie Pruszkowa był nieodżałowany św. pamięci Krzysztof Kepał.

Kilka dni przed wyborami nadaliśmy na terenie miasta i okolic jedną z ostatnich audycji radia „Solidarność”.

W wyniku działalności naszego Komitetu we wszystkich Obwodowych Komisjach Wyborczych byli nasi przedstawiciele, a także zgłoszeni mężowie zaufania naszych kandydatów do Sejmu i Senatu.

Autorka niniejszego opracowania była mężem zaufania kandydatów solidarnościowych w O.K.W. w szkole im.T.Kościuszki i głęboko przeżyła radość i satysfakcję tych wyborów.

W dniu wyborów w siedzibie Komitetu od godz. 6 rano do zakończenia i ogłoszenia wyników wyborów w Pruszkowie pełnił dyżur przewodniczący Komitetu, Kazimierz Mazur. Na bieżąco spływały do niego meldunki z poszczególnych Obwodów Komisji Wyborczych o frekwencji, atmosferze i wydarzeniach na terenie miasta.

Z poszczególnych O.K.W., po zakończeniu obliczeń i wywieszeniu wyników wyborów, członkowie Komitetu Obywatelskiego przekazywali wyniki. Powoli wyłaniał się obraz zwycięstwa „Solidarności” i totalnej klęski obozu władzy.

Około godz.4, 5 czerwca 1989 r. przekazano do O.K.W.„S” - Ochota wyniki z naszego miasta. Otrzymaliśmy informację o podobnych wynikach, uzyskanych w innych okręgach wyborczych.

Trudno teraz opisać radość jaką przeżywaliśmy tego dnia.

Czekały nas jeszcze wybory uzupełniające, ponieważ pozostałe Komitety Wyborcze nie uzyskały dla swych kandydatów wymaganej liczby głosów.

Szanse zgłaszanych kandydatów w dużej mierze zależały od poparcia przez NSZZ „Solidarność”.

Z naszego terenu poparcie takie otrzymał sędzia p.Lech Paprzycki, którego kandydaturę pozytywnie zaopiniował O.K.W.„S” przy Lechu Wałęsie na podstawie pozytywnej opinii środowiska prawniczego Warszawy oraz pisemnej rekomendacji przewodniczącego Komitetu Obywatelskie-

go „Solidarność” d/s akcji wyborczej w Pruszkowie. Dodatkowe wybory wygrał bezapelacyjnie, otrzymując mandat do Sejmu, p. Lech Paprzycki, który jest obecnie sędzią Sądu Najwyższego R.P.

Wszystkie osoby biorące aktywny udział w organizacji pierwszych wolnych wyborów otrzymały specjalne dyplomy z podziękowaniem za udział w ich realizacji.

Po wygranych 4 czerwca 1989 r. wyborach parlamentarnych grupa działaczy, na zebraniu w dniu 21 czerwca 1989 r., postanowiła kontynuować działalność jako „Komitet Obywatelski Solidarność”. Na tym zebraniu powołano Komisję Rewizyjną w składzie: p.p. Łucja Zaborska, Jerzy Bazak.

17 listopada 1989 r. uchwalono na walnym zebraniu statut oraz wybrano nowy Zarząd w składzie:

Kazimierz Mazur - przewodniczący
Ryszard Łobarzewski - wiceprzewodniczący
Stanisław Motała - wiceprzewodniczący
Tadeusz Kolecki - skarbnik
Alina Łobarzewska - sekretarz
członkowie Zarządu:

Jerzy Bazak
Michał Górczyński
Irena Horbanowa
Henryk Jamroz

a także Komisję Rewizyjną w składzie:
Bożena Kazubska - przewodnicząca
Stefan Rybarczyk - wiceprzewodniczący
członkowie:

Andrzej Warabieda
Zofia Wierzbowska

Zarząd w wymienionym składzie działał do 11 grudnia 1991 r.

Wojna na górze, efektem której jest wielość partii politycznych wywodzących się z nurtu solidarnościowego, zaowocowała zmianą nazwy Komitetu na „Komitet Obywatelski miasta Pruszkowa”, który został wpisany do rejestru stowarzyszeń VII Wydziału Cywilnego Sądu Wojewódzkiego pod nr. R St 1099 w dniu 22 października 1991 r. W związku z rejestracją Komitetu dotychczasowy Zarząd ustąpił a na walnym zebraniu w dniu 11 grudnia 1991 r. wybrano nowy Zarząd w składzie:

Stanisław Czubaszek - przewodniczący
Jerzy Bazak - wiceprzewodniczący
Tadeusz Kolecki - skarbnik

Alina Łobarzewska - sekretarz
członkowie Zarządu:
Feliks Anyszewski
Irena Horbanowa
Henryk Jamroz
Ryszard Łobarzewski
Krystyna Skibińska
Komisja Rewizyjna:
Bożena Kazubska - przewodnicząca
Członkowie:
Jerzy Berger
Janina Gierszowa
Kazimierz Mazur

Z powodów osobistych p.Stanisław Czubaszek zrezygnował z działalności w Zarządzie Komitetu Obywatelskiego m.Pruszkowa. Od 12 listopada 1993 r funkcję urzędującego wiceprzewodniczącego pełnił p.Henryk Jamroz.

Aktualnie, w wyniku wyborów przeprowadzonych 25 czerwca 1996 r, skład Zarządu Komitetu był następujący:

Henryk Jamroz - przewodniczący
Irena Horbanowa - wiceprzewodniczący
Jerzy Bazak - wiceprzewodniczący
Feliks Anyszewski - skarbnik
Zofia Wierzbowska - sekretarz
Członkowie Zarządu:

Stanisław Boczyński
Tadeusz Kolecki
Artur Banach
Ryszard Łobarzewski
Komisja Rewizyjna:
Łucja Zaborska - przewodnicząca
Członkowie:

Adam Janczewski
Alina Łobarzewska
Stanisław Motąła
Andrzej Warabieda

Komitet organizował, zgodnie ze statutem, walne zebrania, na których przewodniczący przedstawiał sprawozdanie z działalności Zarządu, skarbnik sprawozdania finansowe, a Komisja Rewizyjna omawiała całościowo działalność. Wszystkie kolejne Zarządy uzyskały absolutorium za okresy kadencji.

Liczba członków Komitetu ulegała wahaniom. Najliczniejsza była w okresie przed pierwszymi wyborami samorządowymi - w 1990 r wynosiła 109 osób, a następnie stopniowo zmniejszała się:

100 osób - 1991 r.

52 osoby - 1992 r.

16 osób - 1993 r.

14 osób - 1994 r.

15 osób - 1995 r.

17 osób - 1996 r.

20 osób - 1998 r.;

Komitet, mimo dużych trudności starał się zawsze mieć do swej dyspozycji lokal. Początkowo był to, wspólny z innymi instytucjami, pokój przy ul.Parkowej 10, następnie własny kąt w Klubie Spółdzielczym PSM przy ul.Niepodległości 12. Kolejny lokal, udostępniony nieodpłatnie przez p. Stanisława Czubaszka, mieścił się przy ul.Chopina 66/70. Od stycznia 1996 r. Komitet wynajmował od Urzędu Miejskiego lokal przy ul.Arмии Krajowej 46. W okresach braku własnego lokalu zebrania Zarządu odbywały się w mieszkaniach członków.

Podstawowe zadanie Komitetu Obywatelskiego - udział w życiu społecznym miasta - było realizowane z różnymi efektami.

W pierwszym okresie, do wyborów samorządowych, członkowie Komitetu Obywatelskiego uczestniczyli w pracach Miejskiej Rady Narodowej w charakterze obserwatorów.

Przed pierwszymi wolnymi wyborami samorządowymi w 1990 r utworzono wraz z NSZZ „Solidarność” 16 osobowy Komitet Wyborczy „Solidarność”, w skład którego weszło 8 członków naszego Komitetu.

Komitet Wyborczy „S” w wydanej ulotce wzywał mieszkańców Pruszkowa do aktywnego udziału w wyborach przez zgłaszanie swych kandydatów. Z tej możliwości skorzystali przedstawiciele Klubu Inteligencji Katolickiej, Zespoły Parafialne, Koła Osiedlowe Komitetu Obywatelskiego oraz osoby prywatne - zgłaszając swych kandydatów.

Komitet Wyborczy „S” przeprowadzał rozmowy ze wszystkimi zgłoszonymi kandydatami na radnych, a następnie w tajnym głosowaniu, stosując pięć punktową skalę ocen, ustalono listy kandydatów na radnych na wszystkie miejsca w 5 okręgach wyborczych.

W wyniku wyborów 27 kandydatów z listy Komitetu Wyborczego „S” weszło do Rady Miejskiej na 32 miejsca mandatowe. Ponadto jeszcze jeden członek Komitetu Obywatelskiego wszedł do Rady Miejskiej z listy Pruszkowskiego Towarzystwa Kulturalno - Naukowego.

MIESZKAŃCY PRUSZKOWA 1

Przed nami obywatelski egzamin dojrzałości, 27 maja 1990 r. odbędą się wybory samorządowe, które przelaną ustrojowo dekonującą się w naszym kraju wprowadzając do podstawowych społeczności lokalnych.

Od naszego w nich udziału, od wybrania właściwych ludzi - kompetentnych - społeczników umiejących pracować dla ludzi i z nimi zależy rozwój i warunki życia w naszym mieście.

KOMITET WYBORCZY " SOLIDARNOŚĆ " utworzony przez Komitet Obywatelski " Solidarność " w Pruszkowie oraz NSZZ "Solidarność" Region Mazowsze Oddział Pruszków wzywa MIESZKAŃCÓW PRUSZKOWA do zgłaszania kandydatów na radnych.

Jeżeli w Waszym środowisku, w kręgu steczących Was osób np. w pruszkowskich zakładach pracy, we wspólnotach parafialnych, w rodzinach, w grupach zawodowych widzicie jednostki aktywne, odpowiedzialne, potrafiące widzieć zagrożenia organizmu miejscowego w całej jego złożoności, dające jednocześnie gwarancje uczciwości, nakłońcie je do kandydowania i w porozumieniu w nim zgłaszając je do KOMITETU WYBORCZEGO " SOLIDARNOŚĆ ".

Zgłaszający winien przedstawić dane kandydata, uzasadnienie proponowanej kandydatury oraz swoje dane.

dane kandydata:	dane osoby zgłaszającej:
imię, nazwisko, wiek, zawód, miejsce zamieszkania, miejsce pracy, przebieg działalności zawodowej i ewentualnie społecznej i politycznej.	imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, miejsce pracy.

Konieczne jest wyrażenie przez Kandydata, na piśmie, zgody na kandydowanie.

Zgłoszenia przyjmuje w terminie do 12 kwietnia b.r. codziennie w godzinach od 12 do 18-00 członkowie KOMITETU WYBORCZEGO " SOLIDARNOŚĆ " w lokalu przy ul. SOLESŁAWA PRUSA 11.

KOMITET WYBORCZY
" SOLIDARNOŚĆ "

Komitet Wyborczy „S” zgłosił członków do Obwodowych Komisji Wyborczych oraz do Komisji Miejskiej, a także mężów zaufania poszczególnych list. Komitet Obywatelski służył pomocą techniczną przy wszystkich następnych akcjach wyborczych, zgłaszając członków do Obwodowych Komii-

sji Wyborczych, zarówno w wyborach prezydenckich w latach 1990 i 1995, jak i parlamentarnych, a także w kolejnych wyborach samorządowych w latach 1994 i 1998.

Przed wyborami prezydenckimi odbyła się wśród członków i sympatyków Komitetu Obywatelskiego szeroka dyskusja związana z opowiedzeniem się Komitetu za określonym kandydatem. Przeważył pogląd, iż członkowie Komitetu głosują zgodnie ze swymi poglądami politycznymi, a Komitet Obywatelski podejmuje wyłącznie działalność techniczną przy obsłudze Obwodowych Komisji Wyborczych. (uchwała z 12.10.1990 r.)

Komitet Obywatelski próbował współpracować z wybraną w 1990 r. nową Radą Miejską.

Przeprowadzono sondaż socjologiczny (ankieta) na temat problemów najistotniejszych dla mieszkańców Pruszkowa. Analizę wyników przekazano przewodniczącemu Rady Miejskiej do wykorzystania w pracach Rady. (25.06.1990 r.)

Przekazano Radzie Miejskiej, wykonane przez Biuro Planowania Warszawy, na zlecenie Warszawskiego Porozumienia Komitetów Obywatelskich, opracowanie „Podstawowe problemy rozwoju miasta i gminy województwa stołecznego”. Przekazano również radnym opracowany przez Komitet Obywatelski program wyborczy omawiający zagadnienia, których stopnowa realizacja byłaby korzystna dla mieszkańców.

Komitet Obywatelski zgłosił gotowość współdziałania z Radą Miejską. Niestety, nie zostało to odwzajemnione, np. z 15 osób zaproponowanych do udziału w Komisjach Programowych Rady Miejskiej I kadencji zaaprobowano jedynie 3 osoby. Podobna sytuacja miała miejsce w Radzie II kadencji: z 6 zgłoszonych kandydatów przyjęto trzech.

Obecnie w Komisjach Rady III kadencji Komitet Obywatelski ma tylko jednego przedstawiciela.

Przed wyborami do Rady Miejskiej II kadencji w 1994 r. Komitet Obywatelski miasta Pruszkowa próbował zintegrować wszystkie ugrupowania postsolidarnościowe w celu utworzenia wspólnej listy. Akcja ta doprowadziła do utworzenia „Porozumienia Pruszkowskiego”, w skład którego, poza Komitetem Obywatelskim, weszły następujące organizacje: Porozumienie Centrum, Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, Zjednoczenie Chrześcijańsko - Narodowe.

„Porozumienie Pruszkowskie” wprowadziło do Rady Miejskiej 15 radnych. Niestety, jeszcze w tym samym roku doszło do rozłamu w Klubie „Porozumienia Pruszkowskiego”, co w rezultacie utrudniło na krótki czas działanie Rady Miejskiej II kadencji.

W ostatnich wyborach do Rady Miejskiej w 1998 r w akcji wyborczej w ramach „Porozumienia Pruszkowskiego” działała aktywnie część człon-

ków Komitetu Obywatelskiego m.Pruszkowa, wprowadzając do Rady Miejskiej sześciu, do Rady Powiatu trzech radnych.

Omówiono dotychczas działania Komitetu możnaby określić jako działalność społeczno - polityczną.

Zgodnie ze swym statutem Komitet Obywatelski podejmował działania zmierzające do zapewnienia obywatelom naszego miasta pełnej podmiotowości oraz kształtowanie demokratycznych form życia publicznego. W tym celu podejmowano następujące działania:

Jedną z pierwszych akcji była przeprowadzona publicznie zbiórka podpisów pod wnioskiem do sejmu, domagającym się zniesienia kary śmierci. 24 listopada 1989 r. złożono wniosek o zniesienie kary śmierci do sejmu na ręce prof.Bronisława Geremka.

Podjęto próbę wydawania lokalnej gazety. Pierwszy numer dwutygodnika Komitetu Obywatelskiego „Gazeta Obywatelska” ukazał się 1 stycznia 1990 r.

Gazeta **OBYWATELSKA**

dwutygodnik komitetu obywatelskiego
1.01.1990 PRUSZKÓW Nr 1

Gazeta zajmowała się sprawami miasta i jego mieszkańców. Było to jedno z pierwszych pism lokalnych ukazujących się w Polsce. Gazeta była redagowana i kolportowana społecznie. Cena gazety pokrywała jedynie bezpośrednio koszty wydania. Ten stan rzeczy utrzymał się do 22.07.90 r., to jest do ukazania się 15. numeru. Począwszy od nr.16. „Gazeta Obywatelska” wychodzi na ryzyko i odpowiedzialność niezależnej redakcji. Niestety, już w listopadzie ukazał się ostatni, 21. numer pisma. Pierwszy zespół redakcyjny pisma tworzyli p.p. J.Chrzanowski, M.Górczyński, M.Kowalczyk, L.Pankowski.

W okresach przed wyborami samorządowymi organizowano samodzielnie, jak również w ramach OKW „S”, szkolenia w zakresie samorządności.

Członkowie K.O. brali udział w podejmowanych przez różne środowiska (K.O. m st.W-wy i województwa, NSZZ „S” Politechniki Warszawskiej) działaniach w zakresie ochrony środowiska. Występowano w różnych gremiach, a także do władz miejskich w następujących, ważnych dla naszego miasta problemach: - rekultywacja wysypiska śmieci w Gąsinie, likwidacja bądź modernizacja elektrociepłowni Pruszków II w Mosznie, zabezpieczenie dla miasta wód oligocenińskich, przebudowa systemu grzewczego szpitala w Tworkach. W tym okresie szczególną aktywnością odznaczała się prof. Bożena Kozubska.

W związku ze zgłaszaniem do K.O. przez mieszkańców wielu bolesnych, osobistych spraw mieszkaniowych umożliwiono bezpłatne korzystanie z porad prawnych (p.mec.Zielińska), zwracano się też w tych sprawach do władz miasta.

Zmiana systemu gospodarczego zubożyła w dużym stopniu społeczeństwo; w związku z tym rozkolportowano szeroko informację o działalności ostonowej państwa, informując w ulotce o możliwości, sposobie i warunkach otrzymania pomocy. (kwiecień 1991 r.)

W celu zaktywizowania społeczeństwa i zainteresowania go problemami istotnymi zarówno dla rozwoju miasta jak i społeczności lokalnej, przeprowadzono w lecie 1992 r. drugą ankietę „Ty i Pruszków”. Wyniki ankiety omówił p.Janusz Engel na zorganizowanym przez K.O. zebraniu przedstawicieli Zarządu i Rady Miejskiej, organizacji politycznych i społecznych. Szczegółowe opracowanie wyników ankiety a także porównanie niektórych zagadnień objętych ankietą w 1990 r. przekazano Radzie Miejskiej. (grudzień 1992r.)

Trzeba podkreślić, że do realizacji tej ankiety przyczynił się Zarząd Miasta finansując opracowanie komputerowe ankiety oraz opracowanie sprawozdania.

W sierpniu 1990 r., we wrześniu 1994 r. i w lipcu 1999 r. zgłaszano do Rady Miejskiej kandydatów na ławników do sądów: Wojewódzkiego w Warszawie, Wojewódzkiego Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, do Sądu Rejonowego w Pruszkowie oraz do Kolegium Orzekającego.

Przed wyborami do władz Spółdzielni Mieszkaniowej przeprowadzono szeroką akcję uaktywnienia mieszkańców, organizując zebrania poszczególnych grup, uświadamiając mieszkańcom ich prawa i sposób ich egzekwowania. Doprowadziło to do zmian w Zarządzie Spółdzielni. Ponieważ jednak w tym czasie nie uległo zasadniczej zmianie ustawodawstwo spółdzielcze, akcja ta nie przyniosła spodziewanych rezultatów.

Podobną akcją przeprowadzono przed wyborami do władz Spółdzielni Spożywców.

W celu uaktywnienia działalności członków, Zarząd jeszcze w 1990 r. powołał cztery Koła Dzielnicowe: na Osiedlu Staszica, na Żbikowie, na Osiedlu Parkowa i w Śródmieściu.

Największą żywotnością wykazało się Koło na Osiedlu Staszica; głównie dzięki aktywności i zaangażowaniu p. Henryka Jamroza. Koło to współdziałało z mieszkańcami przy organizacji dwóch placów zabaw dla dzieci, boiska. Zainicjowało utworzenie Komitetu d/s telefonizacji, a także służyło pomocą w dożywianiu dzieci w Szkole Podstawowej Nr 2. Akcja utworzenia Komisariatu dzielnicowego na tym Osiedlu została uwieczniona powodzeniem dzięki działalności p. Henryka Jamroza z Komitetu Obywatelskiego.

Również członkowie Kół na Żbikowie i w Śródmieściu byli aktywni, głównie w akcjach charytatywnych.

Wystąpiono do władz miasta o zorganizowania terenu rekreacyjnego „Żbików” przy ul. Mostowej i ul. Piliszka, przedstawiające zakres prac podstawowych, których szybka realizacja mogłaby umożliwić dzieciom spędzenie letnich dni w zdrowych i przyjemnych warunkach (czerwiec 1993 r). Do realizacji tego postulatu przyczynił się członek K.O. p. Feliks Anyszewski.

Komitet Obywatelski przez cały czas swego istnienia brał udział w organizowanych obchodach świąt państwowych 3 Maja, 11 Listopada, a także w uroczystościach poświęconych upamiętnianiu miejsc pamięci narodowej. (delegacje, kwiaty)

Dzięki inicjatywie i wielkiej aktywności p. Ireny Horbanowej, członka Zarządu K.O., będącej przewodniczącą Pruszkowskiego Towarzystwa Kultu-

Delegacja Komitetu Obywatelskiego miasta Pruszkowa składa kwiaty przy pomniku "Dulag 121"

ralno - Naukowego były organizowane systematycznie spotkania tematy-
cznie związane z historią i rozwojem Pruszkowa, a także z ważnymi wyda-
rzeniami w dziejach Polski.

Trzeci nurt działań Komitetu Obywatelskiego m.Pruszkowa można
określić jako działalność społeczno - charytatywną.

W lecie w 1990 r Komitet włączył się aktywnie do akcji „Lato Solidarno-
ści” organizowanej przez NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. W wyni-
ku podjętych działań na konto X Oddz. PKO-W-wa nr 1603-550185-132-
10 wpłacono 9.415.440.-zł. Pozwoliło to na wyjazd 98 dzieci, pochodzą-
cych z rodzin znajdujących się w trudnych warunkach materialnych, na
trzytygodniowe wczasy organizowane w Ostrowie Lubelskim (68 osób), w
Nowęcinie k/Łeby (30 osób). Dzieci na wyjazd kwalifikował Ośrodek Opie-
kuna Społecznego oraz kierownictwa szkół podstawowych. Na wyżej wy-
mienioną kwotę złożyły się następujące wpłaty:

- 2.600.000 zł - Ośrodek Opieki Społecznej,
- 4.791.400 zł - wpłaty indywidualne rodziców,
- 2.024.040 zł - Komitet Obywatelski "Solidarność"
- 9.415.440 zł - Razem

Kwota wpłacona przez K.O.„S”. składa się z następujących wpłat:

- 414.040 zł - kwoty przekazane przez kandydatów na radnych,
- 710.024 zł - pieniądze uzyskane ze zbiórki w dniu 3.06.90r.
przy kościele Św.Kazimierza,
- 48.720,-zł - j.w. przy Kościele Niepokalanego Poczęcia
Najświętszej Marii Panny na Żbikowie,
- 851.256,-zł - dary indywidualne, zebrane głównie przez członków K.O.„S”
wśród właścicieli sklepów i zakładów rzemieślniczych.
- 2.024.040,-zł - Razem

Organizacją akcji „Lato Solidarności” zajmowali się głównie Alina i Ryszard
Łobarzewscy. Pan Kazimierz Mazur zorganizował dowóz dzieci autokarem.

Akcja zbierania dotacji od właścicieli sklepów i zakładów rzemieślni-
czych była prowadzona nie tylko w ramach akcji „Lato Solidarności”, ale
również dla udzielenia pomocy szkołom w organizowaniu obiadów dla
dzieci. I tak w 1990 r przekazano:

- w marcu Szkole Podstawowej Nr 8 - 560.000,-zł
- w kwietniu Szkole Podstawowej Nr 11 - 500.000,-zł
- w maju Szkole Podstawowej Nr 9 - 500.000,-zł

Wielką aktywność w tej akcji wykazały panie Janina Gierszowa, Elżbie-
ta Szolcowa i Łucja Zaborska.

W kwietniu 1991r., korzystając z wyjazdu członka naszego Komitetu,
p.Bożeny Kazubskiej na Białoruś, przekazano parafii katolickiej we wsi
Narocz 5 egzemplarzy „Ilustrowanej Biblii dla Dzieci” wartości 125.000,-zł.

W roku 1996 Komitet Obywatelski m.Pruszkowa przeprowadził akcję pod hasłem „Pomoc Szpitalowi Miejskiemu im.gen.Leopolda Okulickiego w Pruszkowie”. (dawniej Szpital na Wrzesinku)

Po uzyskaniu zezwolenia prezydenta Pruszkowa na przeprowadzenie zbiórki pieniędzy w miejscach publicznych, a także dzięki pomocy i inicjatywie Księdza Dziekana Józefa Podstawki, zbiórką objęto parafie będące pod opieką naszego Szpitala Miejskiego, również te, położone poza Pruszkowem. Zbiórka pieniędzy na odzież i bieliznę szpitalną była organizowana na terenach przykościelnych. Każdorazowo zbiórka niedzielna była zapowiadana przez księży w niedzielę poprzedzającą zbiórkę oraz w dniu zbiórki. W niedzielę następną po zbiórce księża dziękowali wiernym za ich ofiarność oraz informowali o wysokości zebranej i wpłaconej do Kasy ZOZ ,kwocie. Zebrane pieniądze były komisyjnie liczone, z czego sporządzano szczegółowy protokół.

Zbiórki przy kościołach przeprowadzali członkowie Komitetu przy udziale pielęgniarek i sympatyków tej akcji.

W Pruszkowie w parafii św.Kazimierza zbiórkę przeprowadzono czterokrotnie, uzyskując 10.053,38 zł.,

w parafii Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marii Panny trzykrotnie - 3.466,64 zł.,

w parafii św.Edwarda - jedna zbiórka (kościół w budowie) 623,90 zł.,

w parafii św.Józefa - dwie zbiórki 3.306,15 zł.,

W Komorowie - dwukrotnie 2.030,75 zł.

W Nadarzynie - jednorazowo 1.173,75 zł.

W Ożarowie - jednorazowo 2.051,96 zł

W Piastowie - w trzech parafiach po jednej zbiórce 3.308,56 zł.

We wszystkich zbiórkach zebrano 26.016,09 zł

Zbierający pieniądze kwestarze spotykali się z sympatią i uznaniem mieszkańców.

Pieniądze na rzecz szpitala zbierano również do skarbonek umieszczonych w instytucjach użyteczności publicznej: w Urzędzie Miejskim, w Pruszkowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, w Banku PKO - Oddz.Pruszków, w domu handlowym "Rema". Skarbonki wykonał bezpłatnie p.Tadeusz Ziętek. Opróżniania skarbonek i liczenia pieniędzy dokonywano komisyjnie przez przedstawicieli K.O. oraz instytucji, na terenie których były ustawione skarbonki. Każdorazowo sporządzano protokół, a pieniądze wpłacano do Kasy ZOZ. Ze zbiórki do skarbonek uzyskano łącznie 1.176,94 zł.

W ramach akcji „Pomoc Szpitalowi,„ Komitet Obywatelski zorganizował 7 września 1996 r w Hali Sportowej MOS koncert Zespołu Mazowsze. Przy organizacji koncertu Komitet Obywatelski korzystał z życzliwości i bezinteresownej pomocy wielu instytucji jak: Straż Pożarna, Policja, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, Zakład Energetyczny W-wa Teren - Pruszków. Zarząd Klubu MOS nieodpłatnie udostępnił Halę Sportową, zaś

Dyrekcja MOK pomogła w wydrukowaniu biletów i ogłoszeń, co wydatnie wpłynęło na zwiększenie zysku z koncertu, który wyniósł 5.122,51 zł.

Na apel K.O. parafia pod wezwaniem św. Józefa zamówiła dla personelu szpitala mundurki, przeznaczając na ten cel 3.000 zł. Z wpłat indywidualnych wpłynęło na ten cel 340 zł.

Poza finansowym wsparciem Szpitala Miejskiego Komitet Obywatelski przeprowadził akcję zbierania książek do użytku chorych. W zbiórkach prowadzonych przed kościołami i w lokalu Komitetu, w wyniku informacji przekazywanych przez księży, zebrano ponad 1000 tomów. Aby umożliwić chorym, leżącym w szpitalu, korzystanie z zebranych książek, na apel Komitetu fabryka „St. Majewski i S-ka” oraz firma p. Jacka Suzdorfa - członka K.O. wykonały bezpłatnie po 25 sztuk pótek. Pruszkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa umieściła na terenie Szpitala 4 ławki. Zakłady „Porcelit” przekazały szpitalowi naczynia stołowe.

Z zebranych pieniędzy, do których należał m.in. dochód z koncertu „Mazowsza”, zakupiono dla Szpitala Miejskiego aparat EKG AS CARD 2 z analizatorem wartości 6.649 zł, który został przekazany w czasie koncertu.

W kwietniu 1997 r. członkowie K.O. p. Irena Horbanowa i Łucja Zaborska przeprowadziły w szkołach podstawowych zbiórkę żywności i środków czystości, które zostały przekazane „Wspólnocie Polskiej dla Polonii na Wschodzie”. W tej akcji wyróżniły się szkoły: Podstawowa nr 10 oraz Społeczna Szkoła Podstawowa. Władze miasta pomogły w transporcie zebranych darów.

W celu uzyskania pieniędzy na akcje charytatywne organizowano koncerty, których głównym pomysłodawcą i organizatorem był przewodniczący p. Henryk Jamroz.

- 1 czerwca 1997 r. zorganizowano w Hali Sportowej MOS koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego. Początkowo dochód z koncertu zamierzano przeznaczyć na zakup żywności dla Polonii na Wschodzie. Ponieważ jednak w tym czasie powódź spowodowała wiele tragedii i szkód na terenie Polski, z pieniędzy uzyskanych z koncertu przekazano na pomoc powodziąom 4.000 zł oraz 118 zł zebrane na sesji Rady Miejskiej 10 lipca 1997r. (BPH IV O/W-wa 10601060-4301-2700-400301). Całkowity dochód z koncertu wyniósł 4.771,93 zł.

- 3 października 1998 r. zorganizowano w hali widowiskowo - sportowej „Znicz” występ Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego „Orzeł Biały” pod patronatem ks. kanonika Józefa Podstawki. Dochód z koncertu przeznaczony był w 50% na budowę pomnika Jana Pawła II, a w 50% na inne cele społeczne. Z uwagi na cel koncertu Zespół zrezygnował z honorarium, dzięki czemu dochód z tej imprezy wyniósł 10.389,56 zł.

Z pieniędzy uzyskanych z koncertów Komitet Obywatelski m. Pruszkowa poza wymienioną już kwotą 4.000 zł na pomoc powodziąom przekazał pieniądze na inne, następujące cele:

- W kwietniu 1997 r przekazano na rzecz Dzieci Szczególnej Troski - Szkoła Nr 7 500 zł,
- w sierpniu 1997 r zakupiono materiały piśmienne dla dzieci na Białorusi za sumę 316,78 zł,
- w grudniu 1998 r Na budowę pomnika Jana Pawła II wpłacono na konto 2189-2700 w BS/Pruszków 5.000 zł,
- w grudniu 1998 na wyposażenie kaplicy w Szpitalu Miejskim im.Gen.L.Okulickiego 1.000 zł,
- na rzecz Dzieci Szczególnej Troski wpłacono w styczniu 1999r na konto PBKO/P-ków 11101082-101229-2700-1-71 1.000 zł,
- w lutym 1999 r na instalację ogrzewczą dla kościoła parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny 1.000 zł,
- w lutym 1999 r na rzecz Towarzystwa Przyjaciół Dzieci PBK O/P-ków 1110182-2091-2700-1-35 500 zł,
- Nagrody dla uczestników XIV rajdu "Szlakiem naszej historii" zorganizowanego przez Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej w czerwcu 1999 r. 500 zł.

Cała dziesięcioletnia działalność Komitetu Obywatelskiego była możliwa dzięki zaangażowaniu i ofiarnej społecznej pracy jego członków.

W pierwszym okresie miała ona głównie charakter polityczno - społeczny i budziła szerszy oddźwięk w społeczeństwie.

Stopniowo zainteresowanie Komitetem zmniejszało się, malała liczba jego członków, co - być może - było powodowane tworzeniem się na terenie Pruszkowa partii politycznych.

W ostatnich latach nasiliła się charytatywna działalność Komitetu. Wszystkie akcje przynoszące wymierne korzyści poszczególnym instytucjom (szpital, szkoły, grupy społeczne) wykonywane były przez nieliczny zespół członków bezinteresownie.

Realizacja wielu z tych działań była możliwa dzięki bezinteresownej pomocy wielu instytucji oraz księży Dekanatu Pruszkowskiego. Wszystkim Komitet Obywatelski składa serdeczne podziękowanie.

Komitet przez cały okres swej działalności nie korzystał z żadnych dotacji z kasy miejskiej.

Koszty związane z funkcjonowaniem (czynsz, materiały biurowe) Komitet pokrywał ze składek członkowskich.

Komitet prowadził dokumentację swej działalności (pisma, protokoły, rachunki), co posłużyło do opracowania niniejszego sprawozdania.

W dniu 14 października 1999 r. na walnym zebraniu członkowie postanowili zakończyć działalność Komitetu Obywatelskiego.